

Incertesa electoral a l'IEC

Els tres candidats a les eleccions de l'IEC afronten els comicis del 27 de juny amb incertesa. Miralles, Laporte i Martí han presentat tres programes diferents, però amb alguns punts en comú, sobretot amb l'anàlisi dels problemes. Un d'aquests és el laboral, un tema que no acostuma a sortir als programes electorals d'eleccions com aquesta.

És difícil aventurar qui guanyarà les eleccions a la presidència de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) que es fan el 27 de juny (vegeu EL TEMPS núm. 935). Josep Laporte, Carles Miralles i Joan Martí Castell van presentar els respectius programes el passat 6 de juny a les instal·lacions de l'IEC, i ara esperen haver convençut els 175 membres amb dret a vot (103 numeraris, 46 emèrits i 26 presidents de societats filials). Tots tres van coincidir en l'anàlisi dels problemes principals de l'IEC: que si la presència de les seccions i les societats filials, que si la projecció exterior de la cultura catalana, que si el pressupost, que si l'extensió a tot el territori, que si la influència en les polítiques que s'hi desenvolupen i problemes que s'hi plantegen, etc. Fins i tot els tres candidats fan esment en els seus programes d'un aspecte ben poc usual de figurar-hi, això és, les relacions entre l'IEC i els seus treballadors.

No sabem si Laporte, Martí i Miralles van convèncer els seus electors, però com a mínim tenim una dada per mesurar, amb molta prudència, l'estat de la qüestió. Josep Laporte és l'únic de les tres candidatures que ha presentat una llista d'adhesions; de fet, la va presentar ja abans de fer el discurs programàtic del 6 de juny i l'ha anat ampliant. Entre els 45 adherents que tenia la setmana passada hi havia gent tan diversa com Enric Argullol, Albert Balcells, Heribert Barrera, Joan Becat, Oriol de Bolós, Josep Maria Casasús, Romà Escalas, Gabriel Ferraté, Octavi Fullat, Jordi Galí, Carles A. Gasòliba, Albert G. Hauf, Marc Mayer, Jaume Pagès, Juli Peretó, Carles Solà i Estanislau

Tomàs. Aquesta diversitat, sumada a l'equip de la seva candidatura (Salvador Giner, Salvador Alegret i Antoni Riera) és el que esgrimeix Laporte per contrarestar els que el titllen de pujolista pel seu passat de conseller a la Generalitat.

Les altres dues candidatures no han presentat cap llista similar, almenys fins a la setmana passada. En el cas de Martí Castell, assegura que no l'ha fet expressament: "Tinc la certesa del vot de molta gent, i podria fer una llista, però, respectant les iniciatives dels altres candidats, no em sembla oportú fer una llista d'aquestes característiques."

Sigui pel que sigui, el cas és que l'únic que ha presentat llista és Laporte, tot i que dels tres programes presentats el seu és el menys concret. Ell es defensa assegurant que, a diferència dels altres dos candidats, està fora de l'IEC; per tant, no coneix el dia a dia de la institució, i en cas que surti escollit, ja tindrà temps de conèixer-ho a fons.

Tot i la poca concreció, les línies generals d'aquesta candidatura ja la diferencien prou de les altres dues. I no només per ser la que més membres crítics amb l'actual presidència ha acollit. Per contra, tant la candidatura de Miralles com la de Martí estan vinculades amb l'actual administració de l'IEC, el primer com a secretari general i el segon com a encarregat de les relacions exteriors de l'IEC. Miralles, però, és el que es defineix com a continuista (i també renovador), tot i que en la presentació del seu programa electoral es va mostrar crític amb l'actual presidència: "Prou de comunicació entre pocs, prou de grups tancats i d'ocultisme." Si cap dels tres candidats aconseguix

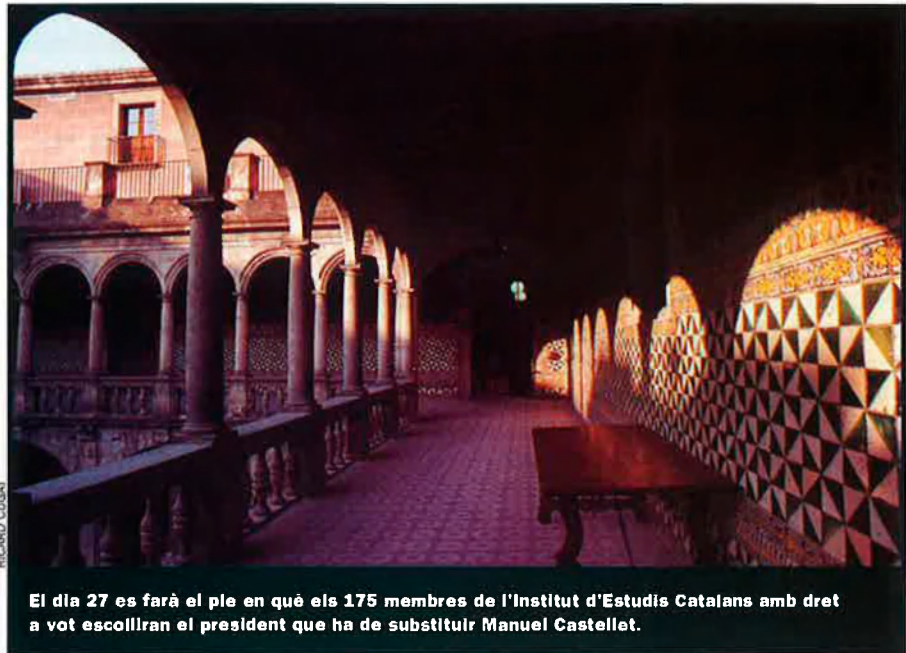
la majoria absoluta el dia 27, es faria una nova votació el mateix dia amb un cos electoral restringit als presents, i si ni així s'aconsegueix un resultat clar, es tornarà a votar el dia 11 de juliol. Les tres candidatures s'hi podrien tornar a presentar, ja que el reglament no preveu res en aquest sentit.

On els tres presidenciables divergeixen més és en la concepció que té cadascú de l'estructura de l'IEC i el paper de les seccions. Per a Josep Laporte, "és imprescindible que les diverses seccions –cadascuna de les quals és una veritable acadèmia en el propi camp d'especialització– tinguin l'autonomia suficient i els recursos necessaris", i afegeix: "No crec positiu que, amb el pretext de voler una eficàcia més gran, les seccions vegin reduïdes les seves funcions o que, com ha succeït darrerament, hagi minvat notablement llur vivacitat d'iniciativa pel fet d'estar sotmeses a una centralització creixent."

Als antípodes de Laporte hi ha Miralles, que assegura que per sobre de les seccions hi ha l'IEC, i que "parlar de l'autonomia de les seccions com si aquesta s'hagués de realitzar independentment de la unitat de l'Institut és contrari a les previsions de Prat de la Riba i condueix potser a la reducció de les seccions a acadèmies". I fins desqualifica indirectament Laporte, en dir que "potser és més còmode desmembrar que mantenir unit el que no és des d'algun punt de vista homogeni".

Per a Martí la qüestió de la "necessària" autonomia de les seccions és difícil de tractar, ja que "es corre el risc de ser malinterpretat"; tot i això, assegura que la seva candidatura aposta per un IEC "com a corporació; una concepció que exclou, doncs, la possibilitat que cada secció o que cada societat filial funcioni desacompassadament i desconnectada respecte a la trajectòria de l'IEC, que ha de ser compacta i compartida". Tots tres, però, coincideixen en la necessitat dels estudis transversals i en les aportacions de totes les seccions pel que fa a la llengua.

Una llei i una acadèmia d'història. A més del debat sobre el rol de les seccions, tots tres candidats també par-

El dia 27 es farà el ple en què els 175 membres de l'Institut d'Estudis Catalans amb dret a vot escolliran el president que ha de substituir Manuel Castellet.

Només Laporte ha presentat una llista d'adhesions, però els altres candidats tenen programes més detallats

len de la necessitat de donar més presència pública a l'activitat de l'IEC i els seus membres. Seguint la voluntat de l'IEC de servei al país, els tres també es plantegen la necessitat d'expressar l'opinió de l'Institut sobre els diversos problemes que afecten o poden afectar el país i el món, tant si alguna institució els ho demana com si no.

Sobre les propostes concretes, Martí, per exemple, proposa que l'IEC, a més de tenir un paper d'acadèmia de la llengua, també sigui considerat "l'acadèmia de la història dels Països Catalans", per estudiar el nostre passat a fons i per "reconduir les tergiversacions que s'han estès, mogudes per la voluntat de presentar-nos com el que no hem estat ni som". Martí també proposa crear un Consell Consultiu Superior amb tots els membres emèrits, i entre altres idees també vol instar a les diverses institucions que consolidin les dotacions pressupostàries a l'IEC, per "acabar amb la situació insostenible de no saber des de l'inici de quins recursos disposem exactament". Martí recor-

da que a l'IEC sempre s'ha funcionat amb crèdits, i que sovint "el que semblava que ens donaven, a última hora no ens ho han donat", amb totes les conseqüències que això suposa per al funcionament de l'entitat. En aquest aspecte, Laporte també creu que cal tenir una relació molt més favorable amb totes les administracions que afecten els Països Catalans, i destaca el fet que "les quatre diputacions catalanes –mentre conservin competències– també haurien de contribuir d'una manera més remarcable a les nostres tasques".

Per la seva banda, Miralles també creu que "convindria estabilitzar molt més els pressupostos" que destina la Generalitat, a més de potenciar al màxim la relació amb la resta d'administracions. Altres propostes que apareixen en el programa de Miralles són una llei específica o un decret *ad hoc* que doni el màxim reconeixement legal a l'IEC, la creació de la figura del Comissionat a cada territori dels Països Catalans, per estendre l'IEC amb base a una xarxa de col·laboradors, a la qual

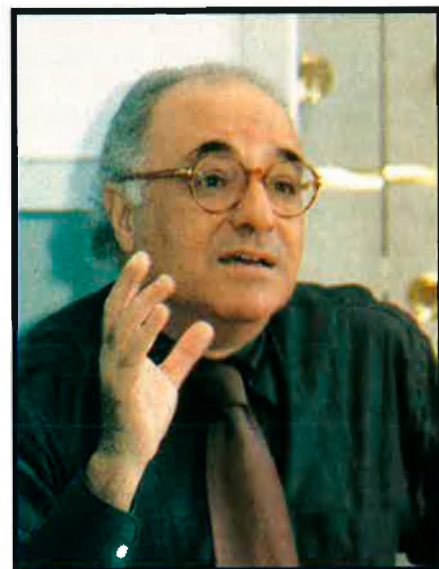
dóna més importància que el fet de tenir seus arreu del país. També són partidaris de donar un impuls a l'extensió de l'IEC a tot el territori tant Laporte com Martí, si bé aquest darrer insisteix especialment en el cas del País Valencià, i posa com a exemple d'aquesta preocupació el fet que a la seva candidatura hi hagi el professor i escriptor Joan Francesc Mira. Precisament això ha estat motiu de crítica, ja que el fet de tenir un equip de govern localitzat a parts diferents del país suposaria una dificultat a l'hora de gestionar el dia a dia de l'entitat. Martí, però, contesta que "no es pot perjudicar una persona que decideix acceptar una responsabilitat, si se'ns escull sabem que les nostres vides canviaran". Martí, a més, afegeix que ell és a l'IEC dimecres, dijous i quasi tot el divendres, i que "i no sé si els altres candidats de Barcelona s'hi passen tant temps com jo; en tot cas, els que pensen que no podem fer-ho bé haurien de tenir el coratge de canviar el reglament perquè digués que l'IEC s'ha de gestionar amb gent que visqui a Barcelona".

Els treballadors també compten.

En les darreres eleccions que hi ha hagut en entitats de la societat civil, ni al FC Barcelona ni a Òmnium Cultural ni a les Cambres de Comerç, la relació amb els treballadors no figurava en cap programa electoral. Però a les eleccions de l'IEC sí que hi figura, i en uns termes que denoten un problema important.

És una qüestió que s'arrossega de lluny i que els treballadors atribueixen a l'actual gerent, Jordi Vinaixa, i al president, Manuel Castellet. Els treballadors es queixen que amb l'excusa de voler modernitzar l'empresa s'han reduït dràsticament els llocs de treball, s'ha burocratitzat l'administració en detriment dels recursos per a la recerca, se'ls ha maltractat amb crits, insults i pressió psicològica, i a més no se'ls ha donat informació ni se'ls ha deixat exposar les seves queixes al Consell Permanent, el màxim òrgan de l'IEC, juntament amb el Ple. L'any passat ja van enviar una carta als membres per explicar breument la situació d'unes nego-

ciacions amb l'empresa que no avançaven, i a conseqüència d'això la qüestió es va dur a un tribunal laboral. Totes dues parts van signar l'acte de conciliació. Però, segons els treballadors, els problemes van empitjorar i fins es van obrir alguns expedients. Així les coses, el passat mes de maig van tornar a enviar als membres de l'IEC una carta més àmplia perquè els deixessin parlar al Consell Permanent. Però la cosa tampoc no els va funcionar. En tot aquest temps, gerència i treballadors ja s'han vist les cares quatre vegades davant dels tribunals laborals, sempre amb resultats positius per als segons. Però com que les coses continuen igual, el Comitè d'Empresa ha decidit obrir la capsa dels trons en plena campanya electoral. En una carta oberta que han publicat a la seva web (<http://es.geocities.com/comemiec>) expliquen que "les línies d'actuació establertes per la direcció i aplicades per una gerència amb un desconeixement important de la realitat complexa de la institució i de les seves particularitats han estat caracteritzades per la inadequació dels mitjans als objectius i el malbaratament de recursos, la burocratització i la imposició sistemàtica de criteris quantitius i de pur formalisme en detriment de criteris d'operativitat, qualitat i feina ben feta". En un altre paràgraf denuncien que "en una perversió dels conceptes i de la gestió, s'ha confós mitjans amb objectius i ha prevalgut l'interès i l'obsessió per al compliment d'unes normes enfront de l'objectiu d'una feina ben feta [...]. I tot això amb una pràctica al límit -i de vegades més enllà- de les normes més elementals de respecte als treballadors". Fins i tot els que dins l'IEC creien que calia una modernització de l'estructura, pensen que hi ha hagut mancances importants en el tracte. El comitè d'empresa també assegura que l'actitud de la gerència també ha afectat coses com el tractament del català, posant com a exemples el cas d'anuncis publicats i documents de la direcció que surten amb faltes d'ortografia. Cosa que també han constatat diversos membres de l'IEC. Els tres candidats a la presidència han pres nota d'aquestes

DAVID VILLESAS / VICENTE A. JIMÉNEZ / CARMEN PUERTOLAS

De dalt a baix, els tres candidats a presidir l'IEC: Carles Miralles, Joan Martí Castell i Josep Laporte.

Els treballadors denuncien malbaratament de recursos i tracte abusiu del gerent

denúncies, si més no han detectat que hi ha un problema, especialment de tracte, i ho han reflectit als seus programes respectius. Tots tres parlen de la necessitat de millorar el diàleg amb els treballadors (administració, serveis i recerca). Per a Laporte, el col·lectiu de treballadors "no ha de ser vist exclusivament sota una òptica empresarial", una anàlisi que també comparteix Martí: "No han de ser hegemònics els principis economicistes, sinó la valoració de les tasques científiques." Per la seva part, Miralles també constata el malestar que hi ha entre els treballadors, "sobre el clima laboral i el tracte" per part de la gerència i promet diàleg, com els altres dos candidats. Però només Martí avança algunes propostes sobre aquest tema: reformar la gerència i modificar les relacions amb els treballadors i "afavorir" que se'ls escolti als màxims òrgans de decisió de l'IEC, consell permanent i ple. Els altres dos candidats asseguren que de moment no volen fer promeses, Laporte perquè voldria estudiar a fons el tema i Miralles perquè diu que podria ser titllat de demagog i electoralista.

Cap d'ells, però, es compromet a canviar el gerent, cosa que els treballadors tenen molt clar: segons el comitè d'empresa seria contradictori pensar que les coses canviaran si el mantenen. I adverteixen, en nom del comitè: "Si això no s'arregla, l'IEC es col·lapsarà."

Sigui qui sigui l'escollit d'aquestes eleccions, ja té un bon gruix de problemes només en començar, ço és, un estiu d'intensius i sense vacances per a un dels tres.

Oriol Cortacans

PREMI DE PERIODISME D'INVESTIGACIÓ RAMON BARNILS

**EL SETMANARI EL TEMPS
CONVOCA EL
II PREMI DE PERIODISME
D'INVESTIGACIÓ RAMON BARNILS**

La dotació del premi serà de 3.005 euros. Els treballs, inèdits i escrits en català, hauran de presentar-se al setmanari EL TEMPS (Av. del Baró de Càrcer, 40, 13. 46001 València) abans del 30 de setembre.

L'obra guanyadora serà publicada al setmanari EL TEMPS.

El jurat del premi estarà format pels periodistes del setmanari EL TEMPS: Núria Cadenas, Miquel Calvet, Oriol Cortacans, Joan Manuel Oleaque i Enric Rimbau.

El premi es farà públic durant el sopar de lliurament dels Premis Octubre que tindrà lloc a València el 26 d'octubre de 2002.

Per a més informació:

EL TEMPS

Av. Baró de Càrcer, 40, 13.
46001 València
Tel. 963 535 100 o Fax: 963 534 569
eltemps@eltemps.com
<http://www.eltemps.com>

